ECLI:LV:RPT:2023:0209.C29327822.3.S

Lietas Nr.C29327822
Lietas arhīva Nr.C-02454-23/74

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023.gada 9.februārī

Rīgas pilsētas tiesa,
tiesnese I.Bērziņa,
rakstveida procesā izskatīja civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "BALTA" prasības pieteikumā vienkāršotās procedūras lietā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Tiesā 2022.gada 14.aprīlī saņemts apdrošināšanas akciju sabiedrības "BALTA" (turpmāk - prasītājs) prasības pieteikums vienkāršotās procedūras lietā pret atbildētāju SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk - atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja zaudējumus 530 EUR un valsts nodevu 79,50 EUR.

Zaudējumi radušies saistībā ar ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmas appludināšanu (karstā ūdens stāvvada trejgabala plīsums) dzīvoklī /numurs/, radot bojājumus dzīvokļa īpašumam /adrese/.

Prasība pamatota ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4. - 6.pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779.pantu, Ministru kabineta 2017.gada 11.jūlija noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" un Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu.

[2] Tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst. Dzīvokļa īpašnieki bija informēti no 2017.gada par nepieciešamību karstā ūdens stāvvada nomaiņu. Stāvvads kā māju apkalpojošā inženierkomunikāciju sistēma ir kopīpašumā esošā dzīvojamās mājas daļa, tāpēc atbildētājs uzskata, ka par to ir atbildīgi mājas kopīpašnieki. Līdz ar to lietā pastāv strīds par kopīpašumā esošas mājas daļas komunikācijas – karstā ūdens strejgabala stāvvada plīsumu /adrese/. Atbilstoši judikatūras atziņām lietā ir pamats aizstāt atbildētāju ar dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieku kopību, bet atbildētāja (SIA "Rīgas namu pārvaldnieks") var būt tikai dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības pārstāve. Prasījumi ir vērsti pret neīsto atbildētāju, jo par atbildētājiem lietā ir pieaicināmi dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašnieki, kuri, uzticēdami atbildētājam dzīvojamās mājas pārvaldīšanas funkcijas, nepilnvaroja risināt ar karstā ūdens stāvvada nomaiņu.

[3] Lietā saņemta prasītāja atsauksme. Atsauksmē norādīts, ka atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta pirmajai daļai dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības ietver obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības un citas pārvaldīšanas darbības. Obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības, ir dzīvojamās mājas uzturēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ūdensapgādes pakalpojumu nodrošināšana, dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts, dzīvojamās mājas energoefektivitātei izvirzīto minimālo prasību izpildes nodrošināšana, pārvaldīšanas darba plānošana, organizēšana un pārraudzība. No minētā izriet, ka stāvvada remonts vai nomaiņa ir obligāti veicama pārvaldīšanas darbība.

Atbildētājs nav izmantojis savas tiesības sasaukt sapulci. Atbildētāja paskaidrojumiem nav pievienoti dokumenti, kas liecinātu, ka atbildētājs ir izmantojis visas normatīvajos aktos noteiktās tiesības, lai novērstu nekustamā īpašuma saglabāšanu, kā to nosaka Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas likums.

[4] Atbildētājs pieteica lūgumu civillietu izskatīt tiesas sēdē, bet pamatojums nav norādīts.

Tiesa, izvērtējot atbildētāja lūgumu par lietas izskatīšanu tiesas sēdē, atzīst, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama Civilprocesa likuma $250.^{26}$ panta pirmā daļa nosaka, ka tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa uzliek par pienākumu pusēm pierādīt tos faktus, uz kuriem tās pamato savus prasījumus vai iebildumus. Juridiskajā literatūrā izteikta atziņa, ka, lai pārliecinātu tiesu, lietas dalībnieki cenšas iesniegt visus viņu rīcībā esošos pierādījumus. (sk., A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Mācību līdzeklis tiesību zinātņu studentiem. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 81.lpp.).

Lietas izskatīšana rakstveidā neietekmē pušu tiesības izvirzīt atbildētājam iebildumus pret celto prasību vai prasītājam izvirzīt iebildumus pret atbildētāja paskaidrojumos norādītajiem apsvērumiem.

Līdz ar to atbildētāja izteikto nemotivēto lūgumu tiesa neatrod par tādu, kas dotu pamatu lietas noteikšanai izskatīšanā tiesas sēdē, līdz ar ko lūgums ir noraidīts un lietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

[4.1] Rīgas pilsētas tiesa 2022.gada 24.novembrī lietas dalībniekiem nosūtīja paziņojumu, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmo daļu civillieta tiks izskatīta rakstveida procesā 2023.gada 9.februārī.

Tiesa atzīst, ka tā savu pienākumu paziņot par lietas izskatīšanas laiku un vietu, kā arī par sprieduma pieejamības datumu, ir izpildījusi.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus, iepazinusies ar prasītāja rakstveida paskaidrojumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un

apmierināma.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 8.panta pirmajai daļai tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Starp prasītāju un /pers. C/ 2020.gada 27.maijā noslēgts apdrošināšanas līgums, izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise Nr.673512720, par dzīvokļa, /adrese/, apdrošināšanu. Līguma darbības periods no 2020.gada 17.jūnija plkst.00.00 līdz 2021.gada 16.jūnijam (lietas 25.-26.lapa). Lietā nav strīda par to, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā notika apdrošinātā nekustamā īpašuma nopludināšana.

Lietas materiāliem pievienots atbildētāja SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2021.gada 15.aprīļa akts Nr.1-8/10266 par saliešanas gadījumā konstatējamiem bojājumiem, /adrese/. (lietas 28.lapa). Aktā norādīts, ka, pamatojoties uz "Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma" 1., 2.pantu, Ministru kabineta 2020.gada 6.jūnija noteikumu Nr.360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" 10.punktu, lai mazinātu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" darbinieku un klientu veselības apdraudējumu, personāla apdraudējuma veicot darba pienākumus inficēties ar Covid-19, akts tiek sastādīts par fakta konstatāciju, bez norādītajiem bojājumiem neapsekojot īpašumu. Aktā norādīts, ka bojājumus izraisījis karstā ūdens stāvvada trejgabala plīsums dzīvoklī /numurs/, kā rezultātā saliets dzīvoklis /numurs/. Saliešana konstatēta 2021.gada 4.aprīlī.

Prasītājs prasības pieteikumā norādījis, ka prasītāja eksperts izvērtēja lietas materiālus un sastādīja attiecīgu tāmi. Lietas materiālos atrodas SIA "Artisans Group" /amats/ /pers. E/ 2021.gada 15.aprīļa sastādītā tāme Nr.1-1 par telpu remontu /adrese/, norādīts, ka zaudējumu kopsumma ir 678,23 EUR (lietas 8., 30.lapa).

Saskaņā ar apdrošinājuma ņēmēja atlīdzības pieteikumu par īpašuma nodarītajiem zaudējumiem un prasītāja 2021.gada 16.aprīļa lēmumu Nr.A1010419-40530-01.2/21/309874 atlīdzības lietā Nr.1010419, apdrošinājuma ņēmējam 2021.gada 19.aprīlī izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība 530 EUR (lietas 31., 32.lapa).

[7] Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumiem jāsaprot katrs mantiski vērtējams pametums, saskaņā ar Civillikuma 1771.pantu zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai nu tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu, savukārt saskaņā ar Civillikuma 1772.pantu jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. Civillikuma 1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC143/2008*).

Civillikuma 3.pants noteic, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Kā tas nodibināts iepriekš, tad prasītājs zaudējumu atlīdzību izmaksāja 2021.gada 19.aprīlī. 2021.gada 16.aprīlī prasītājs nosūtījis atbildētājam Pretenziju par regresa prasības atlīdzināšanu, lūdzot atlīdzināt zaudējumus 530 EUR apmērā (lietas 33.-34.lapa). Zaudējumi labprātīgi netika atmaksāti.

Polises noslēgšanas brīdī un uz pieteikuma iesniegšanas brīdi spēkā bija Apdrošināšanas līguma likums, saskaņā ar kura 45.panta pirmo daļu apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs ir nekustamā īpašuma /adrese/, apsaimniekotājs. Nodibināts, ka prasītājs cēlis prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētāja, kas radušies sakarā ar atbildētāja kā nama apsaimniekotājas pienākumu nepienācīgu pildīšanu.

[8] No prasītāja iesniegtās prasības un atbildētāja iesniegtajiem paskaidrojumiem secināms, ka lietā pastāv strīds par to, vai atbildētājam bija pienākums savlaicīgi novērst karstā ūdens stāvvada trejgabala plīsumu, vai prasītājam ir radušies zaudējumi atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka prettiesiski vainojamas rīcības (konkrētajā gadījumā bezdarbības) dēļ un vai atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā.

Ņemot vērā to, ka ar dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašnieku kopību un atbildētāju nav noslēgts pārvaldīšanas līgums, strīda tiesiskās attiecības ir vērtējamas, piemērojot likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta ceturtās un piektās daļas normas, kā arī Ministra kabineta 2017.gada 11.jūlija noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" regulējumu.

[8.1] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā kā viens no dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principiem ir noteikts, ka pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā. Minētā likuma 6.pantā noteiktas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības, tās iedalot obligāti veicamās pārvaldīšanas darbībās un citās pārvaldīšanas darbībās.

Saskaņā ar minētā likuma 6.panta otrās daļas 1.punktu par obligāti veicamām pārvaldīšanas darbībām tiek atzīta dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām, cita starpā, ar to saprotot dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu.

Saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums, dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Darbība šī panta izpratnē jāsaprot plašākā nozīmē, aptverot ne vien darbību, bet arī atturēšanos no tās, tas ir, bezdarbību.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Judikatūrā (sk., Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 28.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-376/2017 un 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

Tāpat judikatūrā (sk., Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 22.marta sprieduma lietā Nr.SKC-106/2013 (C33301409) 7.1.punktu, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 12.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-152/2017 9.punktu un 2017.gada 28.novembra sprieduma lietā Nr.SKC-376/2017 8.punktu) ir nostiprināta atziņa, ka, lai noskaidrotu lietas apstākļus, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā, tiesai jāņem vērā, ka prasītājam jāpierāda: 1) tiesību aizskārums, ar ko viņam nodarīti zaudējumi (sk., Civillikuma 1635.pantu); 2) ar šo tiesību aizskārumu nodarīto zaudējumu apmērs (sk., Civillikuma 1779.pantu).

Savukārt atbildētājam jāpierāda: 1) ka viņš nav vainojams zaudējumu nodarīšanā (sk., Civillikuma 1636. un 1638.pantu); 2) vai ka prasītājs pats vainīgs pie zaudējumu nodarīšanas, jo nav ievērojis pienācīgu rūpību (sk., Civillikuma 1646. un 1776.pantu); 3) vai ka prasītājs pats rīkojies ļaunā nolūkā

(sk., Civillikuma 1642.pantu).

Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunkta, kā arī Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi energoefektivitātes minimālajām prasībām" (turpmāk - Noteikumu Nr.907) 6.punkta un 13.punkta $13.^2$ apakšpunkta prasībām atbildētājam kā dzīvojamās mājas pārvaldniekam divas reizes gadā bija obligāti jāveic inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude ūdensapgādes sistēmai.

Atbildētājs paskaidrojis, ka ir izpildījis savas tiesības un pienākumus, ir apsekojis vizuāli nekustamo īpašumu /adrese/, kur norādīts, ka karstā ūdens stāvvada ekspluatācijas termiņš ir beidzies.

Lietas materiāliem pievienots atbildētāja 2020.gada 6.aprīļa akts par dzīvojamās mājas pārbaudes akts Nr.14-8/9700 (lietas 66.-72.,73.- 86.lapa) karstā ūdens stāvvada tehniskais stāvoklis norādīts – apmierinošs, apsekošanas rezultātā, veicamajos darbos un darbu apjomos norādīts, ka tērauda caurules (ekspluatācijas termiņš ir beidzies saskaņā ar MK 907), iekļauts 2020.g. piedāvājumā.

Lietas materiāliem pievienota atbildētāja 2021.gada 14.aprīļa Vizuālās apsekošanas aktā par dzīvojamās mājas /adrese/ apskates datums norādīts 2021.gada 13.aprīlis (lietas 87.-94.lapa), bet nav norādīts karstā ūdens stāvvada tehniskais stāvoklis.

Savukārt no lietas materiāliem pievienotā atbildētāja 2021.gada 15.aprīļa akta Nr.1-8/10266 par saliešanas gadījumā konstatējamiem bojājumiem, norādīts, ka atbildētājs piedāvājis iedzīvotājiem no 2017.gada veikt uzkrājumus inženierkomunikāciju nomaiņai. Iedzīvotāji nav pieņēmuši lēmumu par līdzekļu uzkrāšanu, līdz ar to tie netika uzkrāti. Atbildētājs var veikt darbus tikai kad tam pietiks finansējuma un finansējuma trūkuma dēļ nevar mainīt inženierkomunikācijas, kā arī nenes atbildību par avārijas sekām, jo no savas puses iedzīvotājus ir informējis par karstā ūdens stāvvadu nomaiņas nepieciešamību (lietas 28.-29.lapa).

Atbilstoši Noteikumu Nr.907 4.1.punkts nosaka, ka remontu veic, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu turpmāku ekspluatāciju. Remonts var būt ārpuskārtas remonts – šajos noteikumos minēto bojājumu savlaicīga novēršana. Savukārt minēto noteikumu 17.15.punkts nosaka, ka ārpuskārtas remontu veic, ja ir konstatēti šādi dzīvojamās mājas un tajā esošo iekārtu un inženiertīklu bojājumi, citi šajā punktā neminēti bojājumi, ja to neatliekamu novēršanu paredz normatīvie akti vai ja tie rada būtisku apdraudējumu.

Iztulkojot minētās normas kopsakarā, ļauj secināt, ka inženierkomunikāciju nolietojuma gadījumā jāveic ārpuskārtas remonts konstatēto bojājumu savlaicīgai novēršanai. Lēmumu par ārpuskārtas remontu pieņem pārvaldītājs (15.1.punkts), par kādu atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 1.panta 3.punktam atzīstams dzīvojamās mājas īpašnieks vai pārvaldnieks, kas ir tam pilnvarots.

[8.2] Lietā ir strīds par to, vai atbildētājam bija pienākums laikus novērst karstā ūdens stāvvada trejgabala plīsuma bojājumu.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta trešajā daļā un Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 2.punktā ietverts vispārīgs noteikums, ka pārvaldīšanas uzdevuma izpildei nepieciešamo finansējumu nodrošina dzīvokļa īpašnieks. Tomēr nedz minētajos likumos, nedz Noteikumos Nr.907 nav reglamentēta pārvaldnieka rīcība gadījumā, kad, no vienas puses, konstatēti dzīvojamās mājas un tajā esošo iekārtu vai inženierkomunikāciju bojājumi, kas rada būtisku apdraudējumu, tādējādi prasot ātras un efektīvas darbības, lai avārijas situācija tiktu novērsta, bet, no otras puses, šādu ārpuskārtas remontdarbu veikšanai trūkst finansiālā nodrošinājuma *(Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 9.novembra spriedums lietā Nr.SKC-264/2016).*

Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumu Nr.332 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-15 "Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija"" 115.punktā noteikts, ka caurulēm var būt metinājuma, atloku, vītņu, uzmavu, iemavu, aptveres, blīvgredzenu, lodēti, valcēti un līmēti savienojumi.

Ņemot vērā minēto, tika konstatēts ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmas bojājums, t.i., karstā ūdens stāvvada trejgabala bojājums. Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā konstatētā karstā ūdens stāvvada trejgabala bojājums ir noticis dzīvojamās mājas /adrese/, daļā, kas ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašumā.

Lietā nav strīda par to, ka dzīvojamā māja /adrese/ atrodas atbildētāja pārvaldīšanā.

Tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā piemērojams Ministru kabineta 2017.gada 21.jūlija noteikumu Nr.408 „Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.408) 2.punkts, kas reglamentē kārtību, kādā pārvaldnieks, t.i., atbildētājs, balstoties uz dzīvojamās mājas tehniskās apsekošanas rezultātā iegūto informāciju, noteic ar dzīvojamās mājas uzturēšanu saistītās izmaksas un aprēķina maksu par pārvaldīšanas pakalpojumiem nākamajam kalendāra gadam.

Tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētāja iebildumus karstā ūdens stāvvada nemainīšanai dzīvokļa īpašnieku iniciatīvas un papildu finansējuma trūkumu dēļ.

Kā izriet no Noteikumiem Nr.408, tajos regulēta pārvaldnieka aprēķinātās pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas saskaņošanas ar dzīvokļu īpašniekiem procedūra, nevis lēmuma par uzkrājumu veidošanu pieņemšanas kārtība. Prasība vērsta uz to, lai noskaidrotu, vai nolietotā karstā ūdens stāvvada maiņa bija atbildētāja obligāti veicama pārvaldīšanas darbība, ja dzīvokļu īpašnieki par to nav lēmuši un nav veikuši apsaimniekošanas uzkrājumus, tai skaitā karstā ūdens stāvvada nomaiņai.

Ārpuskārtas remontam, kura izmaksas sedzamas no saņemtajiem pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumiem, nav nepieciešams īpašs dzīvokļu īpašnieku akcepts. Tas, ka dzīvojamās mājas komunikācijas ir neapmierinošā stāvoklī un tāpēc ir nepieciešama tā nomaiņa, nenozīmē, ka pārvaldnieks būtu atbrīvojams no pienākuma veikt pasākumus komunikāciju nomaiņā un iespējamo ūdens stāvvadu plīsumu novēršanā. Šāda atziņa pausta Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 9.novembra spriedumā lietā Nr.SKC 264/2016, pārbaudot apelācijas instances tiesas sprieduma pareizību līdzīgā lietā par zaudējumu piedziņu no dzīvojamās mājas pārvaldītāja un pārvaldītāja pienākumu veikt pasākumus lokālu jumta bojājumu novēršanā, kas atzīti par obligāti veicamajām darbībām.

Atbilstoši Noteikumu Nr.408 21.punktam, ja dzīvojamai mājai ir radusies vai var rasties avārijas situācija, kas var apdraudēt personas dzīvību, veselību vai īpašumu, pārvaldniekam piešķirtas tiesības papildus noteiktajiem pārvaldīšanas maksājumiem pieprasīt un dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums segt par ārpuskārtas remontu iztērētos līdzekļus. No minēto noteikumu tvēruma, neizriet nedz tas, ka jautājuma par avārijas situācijas novēršanu izlemšana ietilpst vienīgi dzīvokļu īpašnieku ekskluzīvā kompetencē, nedz arī tas, ka ārpuskārtas remonta neveikšanu attaisnotu līdzekļu trūkums.

Nav pamatoti atbildētāja iebildumi par to, ka atbildētājs ir veicis ik mēneša vizuālo apsekošanu un konstatēts, ka karstā ūdens stāvvads ir apmierinošā stāvoklī un līdz ar to atbildētājs izpildījis Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā noteiktos pārvaldītāja pienākumus, jo atbildētājs ir informējis iedzīvotājus, ka mājā ir beidzies ekspluatācijas termiņš.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrā daļas 1.punkta „d" apakšpunkts paredz pārvaldītāja pienākumu komunikāciju remontdarbus veikt kā ārpuskārtas remontu, neatkarīgi no tā, vai dzīvokļu īpašnieki par to ir vai nav lēmuši.

Atbildētājs, apsaimniekojot konkrēto nekustamo īpašumu, savus pienākumus veicis tikai formāli, nepievēršot lielāku rūpību savu pienākumu pildīšanai, no kā izriet, ka atbildētāja bezdarbība ir pierādīta. Atbildētājam, rīkojoties pēc labākās gribas un kā krietnam saimniekam, tas ir, veicot mājas komunikāciju apsekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tehniskās apkopes un kārtējos nepieciešamos remontdarbus, būtu bijušas visas iespējas nepieļaut un savlaicīgi novērst lietā pierādīto karstā ūdens stāvvada trejgabala plīsumu.

[8.3] Atbildētājs pieteicis lūgumu pieaicināt lietā atbildētāja statusā un aizstāt sākotnējo atbildētāju SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" ar atbildētāju –

dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašnieku kopību, kuru pārstāv pārvaldnieks – SIA "Rīgas namu pārvaldnieks".

Prasītājs prasību cēlis, jo tās ieskatā atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks nav veicis visus normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks bezdarbības dēļ nodarīti zaudējumi dzīvoklim, kuru prasītājs apdrošināja.

Atbilstoši dispozitivitātes principam, kas darbojas civilprocesā, prasītājs, ceļot prasību tiesā, pats izvēlas un norāda personu, pret kuru vērsta prasība, t.i., atbildētāju. Tātad konkrēta atbildētāja vai vairāku līdzatbildētāju noteikšana ir prasītāja izņēmuma tiesība jeb prerogatīva. Ja lietas izskatīšanas gaitā tiesa konstatē, ka prasības pieteikumā atbildētāja statusā norādītā persona nav aizskārusi prasītāja likumīgās intereses vai tiesības, tad šāds apstāklis atzīstams par patstāvīgu pamatu prasības noraidīšanai. Ievērojot minēto un faktu, ka prasītājs, ceļot prasību, ir veicis savu izvēli, par atbildētāju norādot SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" kā mājas pārvaldnieku, konkrētajā gadījumā tiesai pēc savas iniciatīvas nav pamata kā atbildētāju pieaicināt dzīvojamās mājas /adrese/, dzīvokļu īpašnieku kopību.

Tāpat tiesa par nepamatotu atzīst atbildētāja atsaukšanos uz judikatūru par dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības un pārvaldnieka tiesiskajām attiecībām, jo atbildētāja norādītā judikatūra attiecas uz citu tiesību institūtu – zemes piespiedu nomu, un tiesiskajām attiecībām šī tiesību institūta kontekstā starp zemes īpašnieku, dzīvokļu īpašnieku kopību un pārvaldnieku.

[8.4] Senāts ir atzinis, ka naudas līdzekļi, kas nepieciešami iepriekšējā mantiskā stāvokļa atjaunošanai, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis cietušā esošās mantas samazinājums, proti, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā. Tāpēc, apstāklim, vai norādītais stāvoklis reāli ir ticis atjaunots, cietušajam veicot attiecīgus mantiskus ieguldījumus, nav izšķirošas nozīmes, un tas nevar būt pamats tiesību aizskārēja atbrīvošanai no civiltiesiskās atbildības jeb zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKC–7/2016 11.2.2.punkts*).

Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums. Tādēļ vērtējot to, kādā apmērā atlīdzināmi zaudējumi, ir ņemams vērā tas, cik naudas līdzekļi ir ieguldāmi nepieciešamajos remontdarbos, lai atjaunotu dzīvokli tādā stāvoklī, kāds tas bija pirms saliešanas.

Pats atbildētājs neapstrīd faktu, ka dzīvoklim saliešanas gadījums ir radījis bojājumus. Lietā ir iesniegta tāme (lietas 30.lapa), kas kalpoja par pamatu prasītājam noteikt apdrošinātajai personai izmaksājamo naudas summu. Tiesai nav pamata apšaubīt tāmē veikto materiālu un nepieciešamā darba aprēķinu, lai atjaunotu dzīvokli tādā stāvoklī, kāds tas bija pirms tā saliešanas.

Tāpat lietā tika konstatēts, lietai pievienotājā atbildētāja SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2021.gada 15.aprīļa aktā Nr.1-8/10266 par saliešanas gadījumā konstatējamiem bojājumiem, /adrese/, norādīts, ka, pamatojoties uz "Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma" 1., 2.pantu, Ministru kabineta 2020.gada 6.jūnija noteikumu Nr.360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" 10.punktu, lai mazinātu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" darbinieku un klientu veselības apdraudējumu, personāla apdraudējuma veicot darba pienākumus inficēties ar Covid-19, akts tiek sastādīts par fakta konstatāciju, bez norādītajiem bojājumiem neapsekojot īpašumu. Aktā norādīts, ka bojājumus izraisījis karstā ūdens stāvvada trejgabala plīsumu dzīvoklī /numurs/, kā rezultātā saliets dzīvoklis /numurs/. Saliešana konstatēta 2021.gada 4.aprīlī.

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija par taisnīguma principam neatbilstošu atzīst situāciju, kurā atbildētāja izvairītos no zaudējumu segšanas pienākuma tikai tāpēc, ka pati nav apsekojusi salieto objektu un nav konstatējusi konkrētus bojājumus (*Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2022.gada 2.jūnija spriedums lietā Nr.CA-1385-22/6, ECLI:LV:RAT:2022:0602.C29386721.7.S. [8.2].punkts*) .

Tiesa atzīst, ka lietā konstatēti visi tiesību teorijā atzītie zaudējumu atlīdzības pienākuma priekšnoteikumi: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā pierādīta atbildētāja neattaisnojamā bezdarbība, neveicot karstā ūdens stāvvada nomaiņu, kā rezultātā prasītājam radīti zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā 530 EUR, un atbildētāja attieksme pret likumā noteiktajiem pārvaldnieka pienākumiem, kas ir cēloniskā sakarā ar prasītājam radītajiem zaudējumiem.

Tā kā atbildētājs nav izpildījis likumā noteikto pārvaldnieka pienākumu, tiesa atzīst, ka atbildētājs vainojams zaudējumu nodarīšanā dzīvokļa īpašniekam, kurš saņēmis apdrošināšanas atlīdzību no prasītāja. Savukārt prasītājam ir tiesības šo atlīdzību kā zaudējumus 530 EUR apmērā piedzīt no atbildētāja regresa kārtībā. Līdz ar to no atbildētāja prasītāja labā piedzenami zaudējumi 530 EUR apmērā.

[9] Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama proporcionāli (100 %) tiesas apmierināto prasījumu apmēram tā samaksātā valsts nodeva 79,50 EUR EUR apmērā.

[10] Saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu un Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam nosakāmas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no ar tiesas spriedumu piedzītās kopsummas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis piedzītās kopsummas lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms sprieduma izpildes termiņš desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 97., 190., 193., 195., 204.[1] pantu, 250.[25] panta pirmo daļu, 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

prasības pieteikumu vienkāršotās procedūras lietā apmierināt.

Piedzīt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par labu AAS "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, zaudējumus 530 EUR, valsts nodevu 79,50 EUR, kopā piedzīt 609,50 EUR (seši simti deviņi *euro* un 50 centi).

Noteikt AAS "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības saņemt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, likumiskos sešus procentus gadā no ar tiesas spriedumu piedzītās kopsummas (609,50 EUR) par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis piedzītās kopsummas lielumu.

Piedzītās summas samaksa veicama AAS "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, pārstāvja SIA "Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, norēķinu kontā AS "Swedbank", konta Nr.LV61HABA0551008868793.

Noteikt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saīsinātais spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanai un neviena no pusēm nav iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

Sprieduma sastādīšanas lūgumu var iesniegt 10 (desmit) dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma (2023.gada 9.februāra).

Ja lietā tiks saņemts puses sprieduma sastādīšanas lūgums, spriedums atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam tiks

sastādīts un būs pieejams tiešsaistes sistēmā 2023.gada 13.martā no plkst.15.00.

Spriedumu, kas sastādīts atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2023.gada 13.marta, Rīgas apgabaltiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas tiesā.

Tiesnese I.Bērziņa

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU